

**Κόμβος Καινοτομίας
για την Ψηφιακή Διακυβέρνηση
GR digiGOV-innoHUB**

**Ενσωμάτωση και προτεραιοποίηση των 17 Στόχων
Βιώσιμης Ανάπτυξης στην τοπική αυτοδιοίκηση**

**Ενότητα 5: Η διακυβέρνηση της βιώσιμης ανάπτυξης -
Καλές πρακτικές σε Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής
Ένωσης**

Ορίζοντας το όραμα

- ❖ Ένας τρόπος για να εκκινήσει η διαδικασία ενσωμάτωσης των ΣΒΑ σε μια Περιφέρεια είναι ο καθορισμός ενός οράματος με κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική προοπτική.
- ❖ Τα οφέλη της διαδικασίας είναι τα εξής - Η διαδικασία διατύπωσης οράματος:
 - Εμπλουτίζει τις συζητήσεις και ανοίγει δρόμους για καινοτόμες προτάσεις.
 - Συμβάλλει στη δημιουργία ενός αισθήματος οικειοποίησης των ΣΒΑ, το οποίο αποτελεί βασικό παράγοντα για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης δέσμευσης όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Υφιστάμενες δομές διακυβέρνησης

- ❖ Έχοντας υπόψη ένα όραμα, το χρήσιμο βήμα είναι στη συνέχεια να χαρτογραφηθούν οι υφιστάμενες πολιτικές, θεσμοί και νόμοι, προκειμένου να εντοπιστούν όσα σχετίζονται άμεσα με την ενσωμάτωση και επίτευξη των ΣΒΑ.
- ❖ Αυτό θα επιτρέψει την καλύτερη εκτίμηση για το εάν τέτοιες πολιτικές, νόμοι και θεσμοί πρέπει να προσαρμοστούν και / ή να συμπληρωθούν σε περίπτωση που διαπιστώνονται νομικοί περιορισμοί.

Υιοθέτηση πολιτικής

- ❖ Ο καθορισμός πολιτικής θα καθορίσει:
 - Στόχους που θα απαντούν σε ΣΒΑ τοπικά και θα υιοθετήσει συγκεκριμένους δείκτες ως αναφορά για την παρακολούθηση και αξιολόγησή τους.
 - Περαιτέρω δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν, εάν χρειαστεί.

Θέσπιση νομοθεσίας

- ❖ Η δημιουργία ή η προσαρμογή των θεσμών αποτελούν επίσης σημαντικά βήματα για την ενσωμάτωση των ΣΒΑ σε τοπικό επίπεδο διότι συμβάλλουν στην υλοποίηση των πολιτικών μέσα από νόμους.
- ❖ Η θέσπιση νόμων αποτελεί ακόμα ένα χρήσιμο εργαλείο για την ενσωμάτωση των ΣΒΑ σε μια Περιφέρεια (για Περιφέρειες της ΕΕ με νομοθετικές εξουσίες).
- ❖ Ένας νόμος αποτελεί συχνά το μέσο για τη χάραξη μιας πολιτικής με τη λειτουργικοποίηση των αρχών και των στόχων που θα ενημερώνουν τις δραστηριότητες των δημόσιων αρχών ή / και των ιδιωτικών φορέων.

Συντονισμός και προσαρμογή

- ❖ Ένας τρόπος προώθησης του συντονισμού μεταξύ δημόσιων φορέων και υπηρεσιών είναι:
 - Η δημιουργία διυπηρεσιακών επιτροπών.
 - Η δημιουργία διυπουργικών επιτροπών.
 - Η δημιουργία ομάδων εργασίας.
- ❖ Οι φορείς αυτοί απαρτίζονται κατά κανόνα από εκπροσώπους διαφόρων τμημάτων, αντανακλώντας τον διαθεματικό χαρακτήρα των περισσότερων θεμάτων που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Κατάρτιση

- ❖ Τα ενημερωμένα και καταρτισμένα στελέχη μιας Περιφέρειας είναι καλύτερα εξοπλισμένα για να εντοπίσουν και να εστιάσουν σε συγκεκριμένους τομείς που πρέπει να συντονιστούν και να ευθυγραμμιστούν.
- ❖ Σχετικά μέτρα περιλαμβάνουν την καθιέρωση εταιρικών σχέσεων με πανεπιστήμια, με σκοπό τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την κινητοποίηση των απαραίτητων δεξιοτήτων.

Προσδιορισμός δεικτών: Παρακολούθηση & αξιολόγηση

- ❖ Οι στρατηγικές για την ενσωμάτωση και επίτευξη των ΣΒΑ συνήθως καλύπτουν μεσοπρόθεσμα έως και μακροπρόθεσμα σενάρια.
- ❖ Είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η πρόοδος που σημειώνεται όπως και οι μελλοντικές προκλήσεις.
- ❖ Αυτό γίνεται συνήθως μέσω περιοδικών εκθέσεων, οι οποίες εξυπηρετούν στην αναγνώριση των αναγκών αναφορικά με τις προσαρμογές, το σύνολο δράσεων και προτεραιοτήτων.

Προσδιορισμός δεικτών: Παρακολούθηση & αξιολόγηση

- ❖ Είναι απαραίτητο:
 - Να ληφθούν υπόψη οι εθνικές και διεθνείς έννοιες, προκειμένου να προωθηθεί η συνοχή και η αποδοτικότητά τους
 - Να οικοδομηθούν στόχοι και δείκτες με βάση τις πραγματικές συνθήκες.
- ❖ Η ύπαρξη δεδομένων για συγκριτική ανάλυση είναι επίσης σημαντική, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συγκριτική αξιολόγηση και η ανταλλαγή των διδαγμάτων που αντλήθηκαν.

Συνέργιες

- ❖ Η ανάπτυξη συνεργιών με τα ενδιαφερόμενα μέρη έχει τη δυνατότητα να γεφυρώσει τις γνώσεις για την ενσωμάτωση των ΣΒΑ σε μια Περιφέρεια.
- ❖ Η συνεργασία με τις επιχειρήσεις και την Κοινωνία των Πολιτών, συμβάλει στην προώθηση της συμμετοχής τους στην εκτέλεση συγκεκριμένων σχεδίων ή / και υπηρεσιών αμβλύνοντας τα περιοριστικά όρια δημόσιων προϋπολογισμών.

Συνέργιες εντός διακυβέρνησης:

Περιφέρεια - Κυβέρνηση

- ❖ Οι Κεντρικές Κυβερνήσεις διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην ενσωμάτωση των ΣΒΑ.
- ❖ Ο ρόλος των Κεντρικών Κυβερνήσεων αφορά σε:
 - Παροχή χρήσιμων κατευθυντήριων γραμμών, γνώσεων και τεχνικών εργαλείων στις Περιφέρειες για την εφαρμογή της Ατζέντας 2030.
 - Δημιουργία νέων χρηματοδοτικών μέσων ή ακόμη και δημιουργία ή διάθεση κεφαλαίων για την υποστήριξη των Περιφερειών για την ενσωμάτωση των ΣΒΑ.
 - Υποστήριξη δημιουργίας ικανοτήτων, παροχή κατάρτισης και άλλες δραστηριότητες για την εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού και την ευαισθητοποίηση.
 - Ανάπτυξη κατάλληλων δεικτών και συγκέντρωση δεδομένων ανά Περιφέρεια.

Συνέργιες εντός διακυβέρνησης:

Περιφέρεια - Δήμος

- ❖ Οι Δήμοι βρίσκονται επίσης στο επίκεντρο των ΣΒΑ, δεδομένου ότι είναι κατάλληλοι για να στοχεύσουν σε αστικά πεδία πολιτικής και να αναπτύξουν αποτελεσματικές βασισμένες στις τοπικές συνθήκες.
- ❖ Η συνεργασία μεταξύ Δήμων και Περιφερειών μπορεί να προωθήσει μεγαλύτερη εδαφική συνοχή και μια ολοκληρωμένη προοπτική των συνδυασμένων δράσεων για την επίτευξη των ΣΒΑ.
- ❖ Η συνεργασία Περιφερειών και Δήμων μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό των τοπικών αναγκών και να τους παράσχει ευκαιρίες κατάρτισης, επιχορήγησης οικονομικής ή καθοδήγηση στην ενσωμάτωση των ΣΒΑ.

Συνέργιες εντός διακυβέρνησης:

Περιφέρεια - Δήμος

- ❖ Επιπλέον, οι Περιφέρειες μπορούν να συμβάλουν στην:
 - Παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στους Δήμους για την ανάπτυξη τοπικών σχεδίων και στρατηγικών για την ενσωμάτωση και επίτευξη των ΣΒΑ.
 - Εξασφάλιση μιας εδαφικής προσέγγισης ειδικά αναφορικά με τη διευκόλυνση των διασυνδέσεων μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.
 - Προώθηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την ανάπτυξη ικανοτήτων στην ευαισθητοποίηση και στην εμπλοκή των Δήμων προς τις προσπάθειες ενσωμάτωσης και επίτευξης των τοπικών ΣΒΑ.

Διαπεριφερειακή συνεργασία

- ❖ Παρά τις επιμέρους διαφορές, οι Περιφέρειες θα επωφεληθούν από τις διαπεριφερειακές συνεργασίες:
 - Θα κατανοήσουν καλύτερα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.
 - Θα στραφούν σε λύσεις που μπορούν να μεταφερθούν με επιτυχία και να εξελιχθούν.

Διαπεριφερειακή συνεργασία

- ❖ Οι συνέργιες από τις διαπεριφερειακές συνεργασίες μπορούν να υποστηρίξουν:
 - Την ανταλλαγή εμπειριών στις περιφερειακές πολιτικές.
 - Τον προγραμματισμό, τις επενδύσεις και τις στρατηγικές.

Διαπεριφερειακή συνεργασία

- ❖ Τα σεμινάρια, οι ανταλλαγές και οι συνομιλίες που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν επέτρεψαν στις Περιφέρειες να ανταλλάξουν τεχνογνωσία για τους ΣΒΑ.
- ❖ Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να ενισχυθεί η αποκεντρωμένη συνεργασία προς την κατεύθυνση αυτή:
 - Είναι απαραίτητο να επεκταθούν οι ευκαιρίες για σχέδια και δραστηριότητες μεταξύ των Περιφερειών και Διεθνών Φορέων.

Εθελοντικές Εκθέσεις Αξιολόγησης

- ❖ Οι Εθελοντικές Εκθέσεις Αξιολόγησης (ΕΕΑ) αποτελούν:
 - Τον κύριο μηχανισμό μέσω του οποίου οι Κεντρικές Κυβερνήσεις παρουσιάζουν διεθνώς την πρόοδό τους στην επίτευξη των ΣΒΑ.
 - Το μέσο που στοχεύει στην ανταλλαγή εμπειριών και διδαγμάτων, ενισχύοντας τις πρακτικές και επιταχύνοντας την επίτευξη των ΣΒΑ.
- ❖ Οι εθνικές διαδικασίες παρακολούθησης και αναθεώρησης θα πρέπει να συνδέονται με μόνιμους μηχανισμούς για την επίτευξη των ΣΒΑ.
- ❖ Η δέσμευση των Περιφερειών πρέπει να είναι περιοδική και να περιλαμβάνει την επικύρωση των εθνικών ΕΕΑ.

Εθελοντικές Εκθέσεις Αξιολόγησης

- ❖ Οι ΕΕΑ θα πρέπει να βασίζονται σε υποεθνικές εισροές, οι οποίες θα μπορούσαν να ακολουθήσουν συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές, πρότυπα και δείκτες που είχαν συμφωνηθεί προηγουμένως μεταξύ των Περιφερειών και της Κεντρικής Κυβέρνησης.
- ❖ Σε αυτό το πλαίσιο, θα είναι σημαντικό να εμπλέκονται εθνικές και υποεθνικές δομές εξουσίας.

Διακυβέρνηση για βιώσιμη ανάπτυξη σε Περιφέρειες: Η περίπτωση της Ελλάδας

- ❖ Υπάρχουν πολλές σημαντικές πολιτικές, υπηρεσίες και ενέργειες που λαμβάνουν ήδη χώρα και σχετίζονται με πολλούς ΣΒΑ (πχ RIS3).
- ❖ Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες που αναπτύσσουν και εκτελούν αυτές τις πολιτικές και σχέδια δεν γνωρίζουν συχνά την πιθανή συνάφειά τους με συγκεκριμένους ΣΒΑ.
- ❖ Χρειάζονται ενέργειες που να ευαισθητοποιούν και να υποστηρίζουν τον ενεργό ρόλο των τοπικών φορέων για τη λήψη αποφάσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των ΣΒΑ.